

ПОЗОРИШТЕ

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Излази свака о дану сваке представе на по тавака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 и. месечно. — Претплатата се шаље Корнелу Јовановићу, који се из љубави према позоришту примно да разашинље овај лист.

КРАЉ ЛИР.

(Свршетак.)

Кент.

Ја долазим своме старом крају
На вечити растанац са њиме!
Путовај ми валај тамо горе
На истину силним боговима!
Трудни пути мучног ми живота
С овог света у гроб позивају!
Али, ка' што видим, он ту није!

Албаније.

Највеће смо заборавит могли!
Је л', Едмунде!
Где је краљ, где је Корделија?
Збори брзо!

Едмунд.

Отправите кога што скорије,
Нек похита до онога замка,
Лир је тамо у тамницу бачен
С Корделијом, али брже само,
Јер ја дадох писмену наредбу,
Да обоје потајно убију.

Албаније (Едгару).

Све си чуо —
На похитай сад што брже можеш!

Едгар.

Ал' војводо, коме да похитам? (Едмунду.)
Кажи, коме ту заповест даде,
И дај један знак од тебе, како
Ту наредбу опозват' би мог'о!

Едмунд.

Имаши право; ево мача мого! (Извади мач.)
Покажи га капетану страже:
Заробљене издаћети одмах!

Албаније.

О похитай, тако ти живота! (Едгар оде.)

Едмунд.

Ка' што рекох, ја заповест дадох,

Да старога краља се Корделијом

У тамници потајно обесе,
Како би се после посумњао,
Да су сами себи крај животу
Учинили, — зар из очајања!
А о том се договорих ирво
С твојом женом, и смилисмо тако,
На тај начин да их умртвимо!

(Војници одведу Едмунда. Лир носи мртву Корделију у рукама. Едгар, официри и неколико војника иду за њим.)

Лир.

Запевајте, кукајте, плачите!
Ох, та ви сте сви камена срца!
Позајмите мени очи ваше,
Дајте мени језик ваши и гркљан,
У грло га усадите моје,
Мени треба снага, сила јака,
Да закукам, да зацлачам горко,
Да разбијем свод плавоме небу,
Да је видим, и да је дозовем;
Она ј' сада тамо, вечно тамо,
А овде је само мртва, хладна,
Јер ја знадем да ногодим свакад,
Да ли ко живи ил је издахнуо!

Она ј' мртва, видићете само:

Огледало једно донес'те ми,
Пруљуб'те га на усне јој бледе:
Ако кристал потамни на њему,

Она онда још животом диме!

Је л' те?

Она онда може да оживи?

Кент. (Срећајући Едгара.)

Данижалостан, несретнога краја,

Данаске је освануј нама!

Едгар.

Предсказање оног страниног суда!

Албаније.

Отвори се, земљо, прогутај нас!

Лир.

Ено перо на леној јој глави
Дршће, титра!
Она јоште живи!
Ох, каква би срећа за ме била
Она нешто сада да оживи!
Само једном осмехни се на ме,
Све болове да излечим своје!

Кент (клекне пред Лиром.)

Господару драги!

Лир.

Без трага с тобом!

Едгар.

То је Кент, ваш пријатељ верни!

Лир.

Разбојници, издајници сами!
Сви убице! Ох, проклети били!
Ох, Корделијо!
Зар си мртва, је ли?
Чекај мало, и чекај и мене,
Зајдио с тобом у вечношт да идем!

Ха! Шта? Шта то рече?

Как' још једном!

Ал' ти ћутиш! — Није!

Та глас твој је свакад такав био,
Тако благ, тако мио, тако тих,
Тако сладак!

Албаније.

Лордови, пријатељи моји!
Разумите и чујте нам вољу:
Старом нашем светлом крају Лиру,

ПОЗОРИШТЕ НА НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ У БЕОГРАДУ.

(Наставак.)

Председник. Дакле молим вас да ставим ствар на гласање.

Алекс. Николајевић. Ја бих молио говде да се објаснимо! (Жагор. Чује се: Довољно смо се објашњивали.)

Председник. Ја ћу ставити оваков питање. Предлаже се у предлогу владином, да се даје помоћ позоришту у 50 хиљада и нешто више гр. пор. Али молим вас, хоћемо ли овде тласати за суму, која се даје на указне чиновнике позоришта. (Чује се: Све уједно). Помоћ позоришту износи 52.200 гр. п., а после 8.400 долази на чиновнике. (Чује се: Одвојте, не треба једно гласати!)

Поклон'мо се оцет и поврат'мо
Величанства силу и власт док живи
(Едгару и Кенту).

Вам, двојици сва првашња права

Изгубљена, — и имање ваше

Одјузето, с почастима свима:

Опет нек је натраг повраћено!

Лир (пада на Корделију).

Само ти, ох, сирото моја!

Мртва, хладна, пред оцем ту лежим!

На ти трага зар живота више,

У теб' нема,

Је ли, књери моја?

Баш ни једиог даха од живота!

Ти ми никад оживети не ћеш!

Ти си тамо отишла далеко,

Никада ми отуд доћи не ћеш,

Ох, никада, никад, никад више

Погледајте! Видите ли сада!

Како с' на ме умиљато смешти!

Ох, гледајте, погледајте само!

Та, гледајте, гледајте овамо! (Издахне.)

Едгар.

Господару, о мој добри краљу!

Он је мртав, већ је издахнуо!

Албаније.

Сад нам ваља жалост наредити

Ио вас целој краљевини тужној,

На да земљу сисавамо нашу,

Од несрће да је сачувамо, (Едгару и Кенту.)

Вас два мени у том помозите!

(Музика свира жалосно. Завеса пада, лагано.)

Известија М. Радовановић. Молим вас. Тражи се, да се одобри на помоћ позоришту 52.200 гр. пор.

За тим долази на чиновнике сума од 21.600 гр. п.

И на осигурање зграде позориште од ватре 8.400 гр. пор.

Рада Ђукић. Што се чиновнике суме за чиновнике и за осигурање позоришта од ватре, што не треба стављати па гласање, него само овога суми, која се даје на помоћ позоришту. (Чује се: Јест, само о томе!) (Следи склоп на овој страници.)

Председник. Дакле, ја ћу ставити питање чисто за ову помоћ позоришту. (Чује се: Добро!).

Ко је зато, да се даје помоћ позоришту у

52.200 гр. пор. као што је влада предложила и одбор усвојио у својој већини, тај нека седи, а ко је противан нека устане. (Већина седа).

(Чује се: Већина је усталла).

Председник. Молим вас, браћо, ја сматрам, да је потпуна већина седила. (Чује се: Јест, није! Жагор.) Ово је таја ствар, и ја мислим, да се не ћу преварити, кад кажем, да није било више од 25 посланика, који су устали. (Жагор.) Ја одавде видим врло лепо и могу поуздано казати, да су две трећине посланика седиле. Ја сматрам да је свршена ствар. (Жагор).

Молим вас, који су устали мало пре нека устану и сад, па да преbroјимо. (Жагор).

Министар просвете. Ја мислим, браћо, да је гласање тако јасно испало, да не треба сумњати. Седница је јавна и ни смо ми сами овде, па на- лазим да достојанство скупштине захтева, да се

не изврће ствар како је била; али ако баш мислите да је већина неизвесна, онда добро, гласајте поново. (Чује се: Ноименце да се гласа). Ја заиста држим, како сам видео, да је две трећине посланика седело. (Чује се: Да гласамо ноименце. Жагор).

Председник. Добро, ако хоћете да гласамо поименце. (Вичу: Не треба! То је противно закону! Поименце, поименце!).

М. Миловановић. По што је јасна ствар да је мањина устала, и ја сам устао, али кажем, јасно је, да је мањина устала, то овде не треба иоименце гласати, ствар је свршена. (Жагор).

Председник. Ја мислим, браћо, да само достојанство скупштине захтева, да не оставимо ствар сумњи, кад је она чиста и јасна као дан, и кад људи од семе мањине кажу, да је мањина устала. (Жагор).

(Српшиће се.)

А М С Т Р А Н.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(Рукавица и лепеза.) У уторак, 5. априла, приказана је на нашој изложници шаљива игра: „Рукавица и лепеза.“ Њу наша публика познаје већ од пре и по садржини и по естетичкој вредности, па с тога је дosta, да речемо што о самој представи.

Модерна шаљива игра тешко се приказује као органска јединица на омањој провинцијалној позорници. Или је уметнички склон несавршен, или је пубика неизвежбана за тоталитет утиска. Обично је, да нас представља омање парцијалним драстичким ефектима, а тоталитет и не осетимо. С тога и јесте апауза само на драстичким мејстима. Али овога вечера као да не беше тако. Природна, измерена, хармоничка игра наших глумаца, и све око ње, склонила је поједине утиске у тако живу целину, да тај живот морадосмо и ми осетити. Ми смо дакле овога вечера уживали вештину у њеној правој вредности — у њеној животворној снази.

Велики део заслуге овога вечера иде г. Ружића (Едгара). Жив, у дијалогу (1. радња с Хенриком); доследан у патетици (2. и 3. рад, с Матилдом); природан у декламацији, мимичи и гесту; у афекту над афектом (3. рад, с кнегињом) једном речи, изврстан вештац. — Г. Сајевић у улози барона Даптира показао јам велику спрему за ту врсту. Игра му беше жива, али не скроз одмерена. Где где се примакао савршенству (3. радња), а где где је прелазио у драстику (2. радња). — Г. Ружића давала је кнегињу Амалију прилиочно страсно. У сценама, где се барон с пута враћа, показала је доиста своју вештачку природу. — Г. Сајевића (Матилда) као да није налазила доводно прилике да покаже сву обично изирсну игру. — Г. Рајковићу видесмо неки дан као госта у на-

ињиј улози са свим на њему, а њега вечера опет у улози Шарлоте (налушене, пак још придворнице). Игра јој беше мирна, консеквентна и скроз једнака, алиј као да јој маска не беше према улози. У општеј Г. Рајковићка види нам се даровита, дакако још млада глумица. — Г. Лукић одговорио је улози грофа Хенрика. Само нека се чува неумесне патетике, нека не говори увек гутујући, него и из прсију, и нека боље отвора уста, да му глас не ресонује такојако у устима.

Целина је била складна, жирија, Џубника је представу пратила местимице одобравањем, а пажњом све до краја. В. * (Недељни ред позоришних представа.) У недељу 10. априла: „Границари“. Позоришна игра у 3 чина, с певањем, од Ј. Фрајденрајха, за српску позорницу удесио А. Хаџић, музика од А. Максимовића. — У уторак 12. априла: „Мамица“. Шаљива игра у 3. чина, од Е. Ситлитеје, Г. М. Рајковићка као гост. — У четвртак 14. априла: „Максим Џиројевић“. Трагедија у 5 чина, с певањем, од дра Л. Костића, за српску позорницу удесио А. Хаџић, музика од А. Максимовића. — Г. М. Рајковићка и г. С. Рајковић као гости. — У суботу 16. априла први пут „Роман сиромашне девојке.“ Позоришна игра у 4. чина, од Ј. Сандове, с француског.

* (Народно позориште у Београду.) Званичне „Српске новине“ јављају, да је министар просвете поверио управу народног позоришта г. Милораду Поповићу Шапчанипу, секретару у министарству просвете и музичког позоришног одбора.

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

9. ПРЕДСТАВА.

У ПРЕТПЛАТИ 8.

У НОВОМЕ САДУ У НЕДЕЉУ 10. АПРИЛА 1877.

Г Р А Н И Ч А Р И.

Позоришна игра у 3 чина, с песмама, од Ј. ФРАЈДЕНРАХА, за српску позорницу увесио
А. Хаџић, музика од А. Максимовића.

О С О Б Е:

Бранко Срнић, обрштар	Зорић.
Милева, жена му	Б. Хаџићева.
Даница, кћи му	М. Максимовићева.
Каролина Либхерц, собарица	Л. Хаџићева.
Смиљанић, трговац	Лукић.
Андреја Миљевић	Ружић.
Маца, жена му	Д. Ружићка.
Милка, кћи му	*
Трга Петровић, крчмар	Добриновић.
Јоца Бочић	В. Јуришић.
Сава Чујић	Марковић.
Марта	Ј. Поповићева.
Сима, андријин слуга	Рашић.
Мара, слушкиња	Љ. Зорићева.
Васа Петровић, тамничар, стриц андријин	Бунић.
Наредник	Бошковић.

Официри, војници, стражари, граничари, грађани и свирачи. — Збива се у граничарској регименти.

У уторак 12. априла: „МАМИЦА“. Шаљива игра у 3 чина, од Е. Сиглигетије. С мађарског.

Улазнице се продају у писарници позоришној (стану матичином) од 9—12 пре подне и
од 3—5 сахата после подне, а после на каси.

Поједињи бројеви овога листа продају се обдан по 5 н. а. в. у књижари браће М.
Поповића, у позоришној писарници и у вече на каси.

ПОЧЕТАК У 7 И ПО А СВРШЕТАК У 10 И ПО САХАТА.